

บทบาทของอุทยานการเรียนรู้ในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนไทย

นางสาวธัญญพัฒน์ จงศิริวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLE OF THAILAND KNOWLEDGE PARK IN COMMUNICATION
TO PROMOTE THAI YOUTH EDUCATION

Miss Thanyapat Jongsirawat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Development Communication

Department of Public Relations

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

490990

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของอุทยานการเรียนรู้ในการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการศึกษาของ
เยาวชนไทย

โดย

นางสาวรัชฎาพัฒน์ จงศิริวัฒน์

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์พัฒนาการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พิชณี เชยจรรยา)

..... ๑๖๐- ๑๖๗๕๕๕ ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์)

.... กรรมการ
(อาจารย์ วิไลรักษ์ สันติกุล)

ัญญาพัฒน์ จงศิริวัฒน์ : บทบาทของอุทยานการเรียนรู้ในการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการศึกษา
ของเยาวชนไทย (THE ROLE OF THAILAND KNOWLEDGE PARK IN COMMUNICATION
TO PROMOTE THAI YOUTH EDUCATION) อ. ที่ปรึกษา : รศ. อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ , 147
หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของอุทยานการเรียนรู้ในการสื่อสารเพื่อการส่งเสริม
การศึกษาของเยาวชนไทย ซึ่งแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ
เจาะลึก กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ของอุทยานการเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 11 คน และการวิจัยเชิงปริมาณ
กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนที่เป็นสมาชิกของอุทยานการเรียนรู้จำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ซึ่ง
ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยพบว่า

1. อุทยานการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของเยาวชนไทย เป็นการศึกษาแนว
ทางเลือกที่มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนรักการอ่าน การแสวงหาความรู้ และการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์
2. กลวิธีการสื่อสารที่ใช้จะคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก โดยดูตามความสนใจ สอดแทรกความรู้
ผ่านสื่อมัลติมีเดียและกิจกรรม รวมถึงการใช้สื่อประชาสัมพันธ์
3. ปัจจัยที่สนับสนุนการสื่อสารของอุทยานการเรียนรู้ คือ ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและ
ภาคเอกชนที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา สถานที่ตั้ง การตกแต่งภายใน สื่อมัลติมีเดียที่ทันสมัย และ
กิจกรรมที่หลากหลาย
4. ปัญหาและอุปสรรค คือ จำนวนของอุทยานการเรียนรู้ที่มีเพียง 2 แห่งในประเทศไทย พื้นที่การ
ให้บริการและทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ และขาดความต่อเนื่องใน
การประชาสัมพันธ์
5. เยาวชนได้รับประโยชน์และมีความพึงพอใจจากการใช้บริการอุทยานการเรียนรู้ในระดับสูง
ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์และมีความพึงพอใจในด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์..... ลายมือชื่อนิสิต.....ปัญญาพัฒน์ จงศิริวัฒน์.....
สาขาวิชา...นิเทศศาสตร์พัฒนาการ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์.....
ปีการศึกษา...2549..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

488 50910 28 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD : THE ROLE/ TO PROMOTE

THANYAPAT JONGSIRIWAT : THE ROLE OF THAILAND KNOWLEDGE PARK IN COMMUNICATION TO PROMOTE THAI YOUTH EDUCATION.

THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. UBONWAN PREMSRIRAT. 147 pp.

The objectives of this research are to investigate the role of Thailand Knowledge Park in communication to promote thai youth education. The methodology used in this research was composed of qualitative research which was conducted by In-depth interview of 11 officials, and quantitative research which was used to collect the data from a total of 400 youth who were member of Thailand Knowledge Park by questionnaires. Frequency, percentage and mean were used to analyze in the statistical procedure. Statistical Package for the Social Sciences for Windows (SPSS for Windows) Programme was employed for data processing.

The results of the research were as follows:

1. Thailand Knowledge Park has significant role to promote Thai youth education. The purpose of this alternative education is to motivate Thai youth to learn in a creative way and also encourage them to discover new aspects of knowledge.
2. Communication methods are mainly concerned about the interests of those target groups by providing educational messages from multimedia and activities including public relations media.
3. The successful factors of Thailand Knowledge Park in order to facilitate its communication are supporting from both public and private organizations, location, internal decoration, new multimedia and using various activities.
4. The Problems and obstacles involve in the number of Thailand Knowledge park are only two in Thailand, In addition, providing customer service and information resource.
5. Youth's used and gratifications are at high level in term of using the free time as useful as they can.

Department .....Public Relations..... Student's signature.....*Thanyapat Jongsirawat*
 Field of study Development Communication Advisor's signature .....*Ubonwan*.....
 Academic year ....2006.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณา ความช่วยเหลือ คำปรึกษา และคำแนะนำจากรองศาสตราจารย์อุบลวรรณ เปรมศรีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พัชณี เขยจรรยา ซึ่งกรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์วิไลรักษ์ สันติกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของอุทยานการเรียนรู้ทุกท่านที่สละเวลามาให้สัมภาษณ์ ผู้ที่ใช้บริการในอุทยานการเรียนรู้ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม ซึ่งให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ทำให้ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงในที่สุด

ขอขอบคุณเพื่อนๆและพี่ๆ นิเทศศาสตร์พัฒนาการทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ เป็นที่ปรึกษา คอยให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ป๊าสำหรับการสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งญาติพี่น้องและเพื่อนๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจและเป็นแรงผลักดันจนทำให้ผู้วิจัยมีวันนี้ได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	8
ปัญหำนำการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเรื่องการสื่อสาร.....	11
แนวคิดเรื่องการสื่อสารเพื่อพัฒนาการศึกษา.....	23
แนวคิดเรื่องการเรียนรู้.....	36
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	55
ส่วนที่ 1	
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ส่วนที่ 2	
ประชากร.....	57
การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	58

บทที่	หน้า
3	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
เกณฑ์การวัดและให้คะแนนตัวแปร.....	59
การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การประมวลผลข้อมูล.....	62
4	
ผลการวิจัย.....	67
การจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้.....	69
การดำเนินงานกิจกรรม.....	83
กลวิธีการสื่อสาร.....	86
ปัจจัยที่สนับสนุน.....	89
ปัญหาและอุปสรรค.....	90
การใช้ประโยชน์ที่ได้รับจากอุทยานการเรียนรู้.....	103
ความพึงพอใจที่ได้รับจากอุทยานการเรียนรู้.....	105
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
สรุปผลการวิจัย.....	110
อภิปรายผลการวิจัย.....	116
ข้อเสนอแนะ.....	125
รายการอ้างอิง.....	127
ภาคผนวก.....	133
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	147

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 เปรียบเทียบคุณสมบัติของสื่อ.....	32
2 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิกแบ่งตามช่วงอายุ.....	94
3 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการที่ไม่เป็นสมาชิกแบ่งตามช่วงอายุ.....	96
4 แสดงจำนวนผู้ใช้บริการอุทยานการเรียนรู้ทั้งหมดในแต่ละเดือน.....	98
5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	100
6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ.....	101
7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	101
8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้.....	102
9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้ประโยชน์ที่ได้รับจาก อุทยานการเรียนรู้.....	103
10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความพึงพอใจที่ได้รับจาก อุทยานการเรียนรู้.....	105

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 การเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	7
2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ในชุมชน.....	25
3 แสดงความเจริญเติบโตแบบทวีสมของการพัฒนาประเทศ และการพัฒนา ด้านการสื่อสาร.....	35